

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľov: **1/ R. K.**, alias R. K., nar. X., arménskej štátnej príslušnosti, naposledy bytom v zahraničí: G., t. č. Pobytový tábor O., **2/ A. G.**, alias K., X. arménskej štátnej príslušnosti, t. č. Pobytový tábor O., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. p.: MU-410-13/PO-Ž-2010 zo dňa 19.10.2010, na odvolanie navrhovateľov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/57/2010-27 zo dňa 9. februára 2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/57/2010-27 zo dňa 9. februára 2011 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. p. **MU-410-13/PO-Ž-2010 zo dňa 19.10.2010**, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľke a jej maloletému synovi azyl a podľa ustanovení § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany.

Krajský súd uviedol, že vzhľadom k tomu, že navrhovateľka v podanom opravnom prostriedku navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie odporcu len vo výroku o neudelení doplnkovej ochrany, podľa § 212 ods. 1 OSP preskúmal rozhodnutie odporcu len v rozsahu odvolania, teda vo výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany a dospel k záveru, že odporca postupoval správne, ak po zvážení skutkového stavu nenašiel dôvod na udelenie doplnkovej ochrany navrhovateľke podľa § 13a zákona o azyle, pretože nepovažoval navrhovateľkine dôvody za dôvody, pre ktoré by bola v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľkou a za takejto situácie následne rozhodol správne a v súlade so zákonom o azyle, keď navrhovateľke a jej maloletému synovi neposkytol doplnkovú ochranu. Zdôraznil, že okolnosti výkonu povinnej vojenskej služby sa môžu týkať jej dvoch plnoletých synov, o žiadostiach ktorých rozhodol odporca osobitnými rozhodnutiami a tieto okolnosti sa nedotýkajú priamo navrhovateľky a ani jej maloletého syna.

Krajský súd sa pri posudzovaní rozhodnutia odporcu podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľky uplatnenými v opravnom prostriedku a dospel k záveru, že postup odporcu ako aj jeho rozhodnutie boli vydané v súlade so zákonom.

Poukázal tiež na to, že Krajský súd v Košiciach dvakrát rozhodoval o predchádzajúcich žiadostiach navrhovateľky a v mene jej vtedy maloletých synov, to rozsudkom sp. zn. 5Saz 36/2008-24 zo dňa 3.9.2008, ktorým potvrdil rozhodnutie odporcu, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1Sža 34/2008 zo dňa 13.1.2009 predmetný rozsudok krajského súdu potvrdil, čím rozhodnutie odporcu nadobudlo právoplatnosť dňa 10.2.2009.

Ďalším rozsudkom sp. zn. 5Saz 84/2009-41 zo dňa 20.1.2010 Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie odporcu a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1Sža 50/2010 zo dňa 8.6.2010 potvrdil rozsudok krajského súdu, čím rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany nadobudlo právoplatnosť dňa 30.6.2010.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie, v ktorom uviedla, že nesúhlasí s jeho obsahom, nakoľko sa domnieva, že spĺňa podmienky na udelenie doplnkovej ochrany, pretože v prípade jej návratu do krajiny pôvodu by bola vystavená hrozbe vážneho bezprávia. Poukázala na to, že o azyl požiadala z dvoch dôvodov. Prvým bolo, že sa obávala o svoju bezpečnosť a bezpečnosť svojich synov, pretože ako príslušníčka mormónskej cirkvi mala na starosti skupinu dievčat, ktoré učili princípom ich viery a ďalšie praktické veci, ako napr. varenie. Skupinu navštevovalo aj psychicky labilné dievča menom N., ktorej otec bol miestnym policajtom. Navštívil ju a povedal jej, aby jej dcére zakázala chodiť na stretnutia. Nechcela mať s ním žiadne problémy, tak N. dohovárala, aby už na stretnutia k nim nechodila. Na stretnutie už neprišla, vrátila so domov, užila nejaké lieky. Potom bola hospitalizovaná a jej otec sa prišiel vyhrážať, že ak zomrie, skončia aj jej synovia v nemocnici a viac ich už neuvidí. Ešte predtým, ako sa N. predávkovala, jej otec predviedol na policajnú stanicu jej syna a krivo ho obvinil z krádeže. Nútil ho, aby sa priznal a udieral ho päťou po hlave. Navrhovateľka uviedla, že sa obáva návratu od krajiny jej pôvodu, že otec Nary naplní svoje vyhrážky, pretože sa dozvedela, že N. nakoniec v nemocnici zomrela.

Druhým dôvodom je skutočnosť, že jej synovia počas pobytu na území SR nadobudli plnoletosť a podľa zákonov krajiny jej pôvodu, by mali nastúpiť do armády. Poukázal na to, že situácia v Náhornom Karabachu je napätá a nestabilná, a preto sa ako matka obáva o život svojich synov.

Odporcovi aj krajskému súdu vyčítala, že nezistili úplne a presne skutočný stav veci a na základe toho vec vyhodnotili po právnej stránke nesprávne. Informácia, ktoré sú obsahom spisu neodrážajú podľa jej názoru skutočný stav a bezpečnostnú situáciu v Arménsku. Trvala na tom, že v prípade jej návratu a návratu jej synov do Arménska by im hrozila smrť a neľudské zaobchádzanie.

Na základe uvedeného navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril tak, že rozsudok krajského súdu navrhol ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že odvolacie dôvody sú totožné s dôvodmi opravného prostriedku, s ktorými sa už vysporiadal aj v samotnom preskúmanom rozhodnutí. Nestotožnil sa s tvrdením navrhovateľky, že jej v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) k záveru, že odvolaniu navrhovateľov nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24.5.2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľke a jej maloletému synovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej ochrany. Navrhovateľka podala opravný prostriedok len do ča do výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany a preto krajský súd preskúmal rozhodnutie odporcu len v napadnutej časti. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd

vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť rozhodnutia odporcu v napadnutej časti.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľky a obsahom správ o krajine pôvodu (informácie získané z Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce MÚ MV SR - Arménsko, analýza krajiny pôvodu z 31.3.2010, 20.7.2010 a informácie z denníka SME), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľka žiadala o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľky do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľky o udelenie azylu zo dňa 3.8.2010, ide o tretiu žiadosť navrhovateľky a jej maloletého syna o udelenie azylu, pričom navrhovateľka uviedla, že všetky dôvody, ktoré doteraz uvádzala sú pravdivé a v plnej miere sa ich pridrižiava. *Dôvody jej druhej žiadosti boli totožné s dôvodmi v predchádzajúcom konaní o udelenie azylu v roku 2008 (teda že po zemetrasení v roku 1988 prišla o celý majetok, žili v unimobunkách, z nepostačujúcej štátnej podpory, v blízkosti jej domova prebiehali ozbrojené konflikty medzi záujmovými skupinami podporujúcimi primátora mesta Gyumri a jeho protikandidátov, čo ohrozovalo životy bežných občanov s tým, že ich doplnila o ďalší dôvod a to, že z Arménska sa rozhodla odísť z bezpečnostných dôvodov po tom, čo sa jej mal vyhrážať opitý otec (policajt) dievčaťa, ktoré chodilo na stretnutia členov mormónskej cirkvi, kde navrhovateľka vyučovala, z dôvodu, že chcel aby jeho dcéra bola pravoslávneho vierovyznania. Dievča sa neskôr pokúsilo o samovraždu a v nemocnici zomrelo. Z dotazníka vyplýva tiež, že jej deti nemali v Arménsku žiadne osobné problémy, no nechcela ich nechať samé bez starostlivosti a finančných prostriedkov a preto vycestovali s ňou. Na otázku, či sa obáva niečoho v prípade návrhu do Arménska uviedla, že sa obáva, že sa budú opakovať problémy, pre ktoré ho opustila.*

Z dotazníka syna navrhovateľky K. G. zo dňa 18.8.2009 vyplýva, že mal v Arménsku osobné problémy, keď v lete 2007 ho vzali policajti a chceli, aby sa priznal k vykradnutiu obchodu, pričom ho bili a vyhrážali sa mu. Keď prišiel domov, matka mu oznámila, že o tom vie, pretože jej telefonoval policajt, ktorý bol otcom dievčaťa, ktoré chodilo na stretnutia mormónskej cirkvi s jeho matkou. Vyjadril názor, že aj to obvinenie z vykradnutia obchodu naňho kvôli tomu zvalili, aby jeho

matka presvedčila dcéru policajta, nech na stretnutia mormónov nechodí. Na otázku, či tento problém nejako riešili, odpovedal, že nie, lebo to nestihli, keďže na druhý deň z Arménska z obavy o vlastnú bezpečnosť odišli.

V dotazníku žiadateľa o azyl zo dňa 3.8.2010 uviedla, že od jej príchodu na územie SR uplynulo veľa času a ona sa obáva návratu do krajiny najmä o bezpečnosť svojich synov, dvaja synovia medzitým dosiahli plnoletosť a obáva sa, že by boli povolaní do armády. Na otázku, či má informácie prostredníctvom svojej rodiny o tom, že by syn dostal povolávací rozkaz, uviedla, že informáciu obdržala od sestry M. A., ktorá jej oznámila, že sa u nich dva až trikrát pýtali nejakí ľudia z polície, bližšie je povedať nevedela. Tým, že sa presťahovala, už za ňou viac neprišli.

Na otázku, čoho sa osobne navrhovateľka obáva v prípade návratu do krajiny pôvodu, uviedla, že má obavu o bezpečnosť synov, jej dvoch starších synov by zobrali do armády a ona by pravdepodobne skončila aj s mladším synom na ulici, nemá sa kam vrátiť, jej manžel je v Rakúsku a ich dom je po zemetrasení zničený, nemala by kde žiť a ani by sa nemal kto o ňu a jej deti postarať.

Napokon uviedla, že pokiaľ by to bolo možné, opäť by sa pokúsila o možnosť požiadať rakúsku stranu o zlúčenie rodiny.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľke a jej maloletému synovi azyl, poukázal na to, že v ich prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania v zmysle zákona o azyle. Dôvodom jej tretej žiadosti o azyl bola obava, že jej synovia by museli nastúpiť na povinnú vojenskú službu a zúčastniť sa bojov v nepokojnej oblasti Náhorný Karabach. Tieto dôvody podľa odporcu nemožno subsumovať pod dôvody relevantné na udelenie azylu. Obava pred výkonom, resp. následkami za vyhýbanie sa povinnej vojenskej službe, v krajinách, kde je zavedená takáto povinnosť, je vyhýbanie sa plneniu tejto služby, ako aj dezercia, často krát vystavená trestnému stíhaniu podľa platných zákonov konkrétnej krajiny. Osoba však nie je utečencom, ak jediným dôvodom pre zbehnutie alebo vyhnutie sa vojenskej službe je nechť k vojenskému výcviku alebo strach z boja, čo je prípad navrhovateľky, resp. jej synov. V tejto súvislosti odporca uviedol, že čo sa týka situácie v v oblasti Náhorný Karabach, z aktuálnych informácií je zrejmé, že Arménsko a Azerbajdžan aj v roku 2010 pokračujú v rokovaniach,

v záujme prípravy spoločného dokumentu a dosiahnutiu vzájomne prijateľného riešenia problémov týkajúcich sa Náhorného Karabachu. Spor o túto oblasť viedol k vypuknutiu vojny v rokoch 1988 - 1994, ktorá sa skončila prímerím, prerušovaným sporadickými násilnosťami. V každom prípade odporca zdôraznil, že uvedené sa týka starších synov navrhovateľky a nie priamo jej.

Odporca na základe uvedeného dospel k záveru, že u navrhovateľky a jej maloletého syna nebolo preukázané, že bolo voči nim vyvíjané závažné alebo opakované konanie spôsobujúce ohrozenie života alebo slobody, alebo iné konanie spôsobujúce psychický nátlak na ich osoby vykonávané, podporované alebo trpené štátnymi orgánmi Arménska, ani nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania v zmysle zákona o azyle, z čoho je zrejmé, že ani navrhovateľka ani jej maloletý syn nespĺnili podmienky v zmysle § 8, § 10 zákona o azyle.

Táto časť rozhodnutia odporcu však nebola napadnutá opravným prostriedkom.

Vzhľadom k tomu, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu, odporca skúmal, či navrhovateľka a jej deti spĺňajú podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle.

Odporca uviedol, že pri posudzovaní opodstatnenosti žiadosti nebolo ničím hodnoverne preukázané, že by boli navrhovateľka a jej maloletý syn v krajine pôvodu vystavení hrozbe vážneho bezprávia. V krajine pôvodu nebolo proti navrhovateľke nikdy vedené trestné stíhanie, nemala problémy s arménskymi štátnymi orgánmi. Dodal, že v Arménsku neprebíha žiaden ozbrojený konflikt a situácia v krajine je pokojná a v prípade navrhovateľky a jej maloletého syna nebolo ničím hodnoverným preukázané, že by boli v krajine pôvodu vystavení mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a nie je dôvod domnievať sa, že v prípade ich návratu do Arménska by boli vystavení reálnej hrozbe vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle.

Odporca v rozhodnutí popisuje spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľky s odkazom na zdroje informácií, z ktorých informácie čerpal.

Je teda zrejme z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľky a jej detí existujú dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

Odvolací súd vo vzťahu k doplnkovej ochrane, uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale bolo by u nich (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci nebolo ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami obsiahnutými v opravnom prostriedku a rovnako aj dôvodom, pre ktorý žiadala navrhovateľka poskytnúť doplnkovú ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi krajského súdu, ktorý vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, z čoho vyvodil svoj záver zhodný so záverom odporcu o tom, že navrhovateľka a jej maloletý syn nespĺnili podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

K vysloveným záverom krajského súdu nemá odvolací súd žiadne námietky a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Rozhodnutie odporcu o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľke a jej maloletému synovi bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľom, ktorí nemali úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová